

REGNSKABSFØRING I LANDBRUGET, MED SÆRLIGT HENBLIK PAA SKATTEANSÆTTELSEN.

Foredrag i Nationaløkonomisk Forening den 20. Februar 1923.

Af Im. Bang,

Næstformand i Landsøverskatteraadet.

Landmændenes Skatteopgivelser og Skatteansættelser har vistnok lige siden vi fik Loven af 15. Maj 1903 om Indkomst- og Formueskat til Staten haft Ord for at være for lave. Dette kom særlig stærkt frem under Forhandlingerne paa Rigsdagen i Samlingen 1911—12, da Skatte-
loven af 1912 var til Behandling. For at undersøge Forholdet blev der den Gang nedsat en Kommission, som, saa godt det nu kunde lade sig gøre paa Grundlag af det forhaandenværende Materiale, beregnede det Beløb, som Gaardmændene og Husmændene betalte for lidt i Indkomstskat til Staten til $\frac{1}{2}$ Mill. Kr., medens det tilsvarende Tal for alle de andre Samfundsklasser ligeledes skulde beløbe sig til $\frac{1}{2}$ Mill. Kr. Det var jo smaa Tal, man den Gang regnede med, men for en halv Snes Aar siden levede vi jo ogsaa i en hel anden Tidsalder.

Ogsaa i de senere Aar har der mangfoldige Gange lydt Røster om Landmændenes for lave Skatteansættelser. Jeg skal blot minde om de aarlige Diskussioner herom under Finanslovens 1. Behandling i Folketinget. Og det er paa Rigsdagen og andre Steder blevet udtalt, at der ved Lov burde indføres tvungen Regnskabsføring i Landbruget.

Imidlertid er Landmændenes Indkomstansættelser steget meget betydeligt i det sidste Tiaar. Fra 1908 til 1916 fordobledes Gaardmændenes Indkomstansættelser, og fra 1916 til 1920 fandt der en ny Fordobling Sted. I 1921 og vistnok ogsaa i 1922 er der igen nogen Nedgang. Til Trods for denne betydelige Stigning har Landmændenes Indkomstansættelser (og ogsaa Formueansættelserne) været for lave. Det skal jeg vende tilbage til i Slutningen af mit Foredrag.

For de fleste andre Samfundsklasser er Indkomsterne lettere at tage paa Kornet: Tjenestemændene har deres faste Løn, som Skattemyndighederne kender paa Krone og Øre; de fleste Forretningsdrivende er pligtige til at føre Bøger, hvorved man har et virksomt Kontrolmiddel, og efter Skatteloven af 10. April 1922 skal de sammen med Selvangivelsen indsende Driftsregnskab og Statusopgørelse for Aarets Begyndelse og Slutning; for Arbejderne faar Skattemyndighederne Lønningsfortegnelse fra Arbejdsgiverne; Aktieselskaberne skal indsende Uddrag af Regnskab samtidig med Selvangivelsen; for Børsspekulanten har man Udskrift af hans Kontokurant hos Banken eller Vekselleren. Men for Landmændenes Vedkommende er Forholdet et ganske andet. For de fleste af dem foreligger der ikke noget Regnskab, som de kan basere Selvangivelsen paa, eller hvorved Skattemyndighederne kan udregne Indtægten eller kontrollere Selvangivelsen. I de senere Aar er der ganske vist opstaaet en Bevægelse for Regnskabsføring i Landbruget; f. Eks. er der paa Landboforeningernes Initiativ oprettet Regnskabsforeninger omkring i Landet. Men de fleste Landmænd, der begynder paa at føre Regnskab, opgiver det hurtigt igen. Professor *O. H. Larsen* har nylig anslaaet Antallet af regnskabsførende Landmænd til højt regnet 5000¹⁾, og da der i alt findes ca. 200,000 Landbrug med over 1 Td. Ld., skulde det

¹⁾ Ugeskrift for Landmænd 15. Februar 1923.

kun være ca. $2\frac{1}{2}$ pCt. af Landmændene, der førte Regnskab.

Landsoverskatteraadet har mange Gange set det uheldige i, at Landmænd med mindre og mellemstore Ejendomme ikke i større Udstrækning fører Regnskab. Et meget stort Antal af de Klager fra Landmænd, der indgaar til Landsoverskatteraadet, er ikke bilagt med Regnskab. Undertiden er der ganske vist nogle Tal, men de er som oftest ikke Uddrag af virkelige Regnskaber, men kun noget, der er skrevet op for Tilfældet, taget af tilfældig opbevarede Regninger og Afregninger eller maaske kun efter Hukommelsen, og ofte er den selvangivne Indkomst kun Udtryk for, hvad Landmanden ønsker at betale Skat af.

Jeg vil ogsaa erindre om, at de direkte Skatter er høje for Tiden. Indkomst- og Formueskatten til Staten indbringer i disse Aar henimod 150 Mill. Kr. aarlig mod 10—15 Mill. Kr. for en halv Snes Aar siden. Det er klart, at det er af den yderste Vigtighed, at disse høje og tyngende Skatter kommer til at hvile paa Befolkningen paa et saa paalideligt Grundlag som muligt.

Regnskabsføring i Landbruget vil altsaa være nyttig til Brug ved Skatteopgivelsen og ved Kontrollen hermed. Men ogsaa for Landmændene selv vil Regnskabsføring være af den største Betydning. Jeg skal ikke komme dybt ind herpaa; jeg vil blot minde om, at det moderne Landbrug er en uhyre kompliceret Virksomhed med mange forskellige og forskelligartede Grene, der i høj Grad kræver Kontrol og Overblik, hvis det skal give et godt Resultat. Og denne Kontrol og dette Overblik faas kun gennem et detailleret Regnskab. — Regnskabet opfordrer til Sparsommelighed og Paapasselighed; det udvikler Evnen til økonomisk Tænkning; det giver Lejlighed til at sammenligne ens eget Regnskab og ens eget Udbytte af Bedriften med andres, saa man kan mærke sig de Mangler og Svagheder, der er forbundne med ens egen

Driftsmaade, og faa dem rettede; ved Regnskabets Hjælp finder man de bedste Brugsmaader, og man finder de Omraader inden for Bedriften, som lønner sig bedst, saa hver især efter sin Ejendoms særlige Beskaffenhed og sine egne særlige Evner kan vælge sine Specialer og udnytte dem paa den bedste og fordelagtigste Maade.

Den Ulyst til at føre Regnskab, som Landmændene har haft, staar uden Tvivl i nogen Grad i Forbindelse med, at Regnskabsføring, i hvert Fald indtil for et Par Aar siden, ikke netop har været lønnende med Hensyn paa Skatteansættelsen. Under de for Landbruget som for de fleste andre Erhverv stigende Konjunkturer, der har hersket under Krigsperioden og de nærmeste Aar derefter, da Indtægterne fra Aar til Aar bevægede sig i stærke Spring opefter, har der sikkert for adskillige Landmænd været den Tanke fremme, at Skatten blev for stor, saafremt der førtes Regnskab. Jeg har hørt mange Udtalelser, der peger i den Retning. Men i de senere Aar, da Konjunkturerne er nedadgaaende og Indtægterne daler, kan det derimod betale sig for Landmanden ved Hjælp af Regnskab at kunne konstatere Indkomstens Nedgang, og derfor er nu ogsaa Lysten til Regnskab bleven større. Som Forholdene er nu, da kun et Faatal af Landmændene fører Regnskab, er disse i Virkeligheden ganske prisgivet Skattemyndighederne. Det er nemlig saaledes med Sogneraadene, som jo tillige er Ligningsmyndigheder paa Landet, at de er i høj Grad konservative med Hensyn til Skatteansættelserne. De ønsker ikke de store Spring opefter, men de ønsker heller ikke Springene nedad. Ligningen skal helst være saa ensartet som muligt fra Aar til Aar, ogsaa af Hensyn til den kommunale Skatteligning. I Nedgangsperioder vil det derfor ofte være vanskeligt for Landmændene at faa Indkomsten sat ned, med mindre de møder med Regnskab eller i hvert Fald med nøjagtige Statusopgørelser for Aarets Begyndelse og Slutning.

Alt dette forstaar Landmændene godt, og det er vel

derfor, at saa mange i de senere Aar er slaaet ind paa Regnskabsføringens Vej. Men — som jeg sagde før — de fleste opgiver det hurtigt igen, efter faa Maaneders Forløb. Det er for indviklet for Gennemsnits-Landmanden; han forstaar ikke Systemet; han ser ikke, hvor det hele fører hen, og mister derfor hurtigt Interessen derfor. Og det er, fordi Regnskabsføring i Landbruget er vanskeligere end for de fleste andre Erhverv. I Landbruget stammer en forholdsvis stor Del af Indtægten fra Varer, udtagne af egne Beholdninger. Alle disse Naturalprodukter, som daglig forbruges, f. Eks. Æg, Kartofler og andre Have-sager, Mælk, Indslagting, Brødrug osv., skal helst daglig opnoteres og Priserne beregnes. I Landbruget kommer man dernæst ind paa det meget vanskelige Afskrivningsproblem (Afskrivning paa Bygninger, paa Husdyr, paa Redskaber, paa Dræningsanlæg osv.), hvis Enkeltheder de øverste Skattemyndigheder endnu ikke har taget endelig Stilling til, vel nok fordi det er et af de vanskeligste Skattespørgsmaal, der eksisterer, og som derfor naturligvis vil volde den almindelige Skatteyder uoverstigelige Vanskeligheder. Hertil kommer endelig — sidst, men ikke mindst —, at Regnskabsføring ligger de allerfleste Landmænds Uddannelse og Tankegang saa uendelig fjernt. Det er ikke som med Købmændene og Haandværkerne; disse staar bag Disken eller i Værkstedet, tæt ved Pen og Blæk; de skriver Regninger og Fakturaer osv. Landmandens Arbejde foregaar for en stor Del i Stald eller Lade eller paa fri Mark, langt borte fra Skriverekvisitter. For ham falder det ikke saa naturligt som for mange andre Erhvervsklasser at tage Pennen i Haand.

Jeg tror derfor ikke, at Tiden er kommen til ved Lov at indføre Regnskabsføring i Landbruget; og jeg tror heller ikke, at den frivillige Bevægelse for Regnskabsføring vil faa nogen stor Udbredelse.

Derimod tror jeg, at det vilde være i høj Grad heldigt, om det ved Lov blev paabudt Landmændene at

foretage aarlige Statusopgørelser i autoriseret Statusbog. Disse Statusopgørelser skulde finde Sted paa et Tidspunkt, hvor Beholdningerne er saa smaa og saa faa som muligt, f. Eks. 1. Juli, og Opgørelsen skulde indføres i en autoriseret Statusbog med trykte Forspalter til Angivelse af de enkelte Aktiv- og Passivposter, f. Eks. Ejendoms-skylden, Værdi af Besætningen, specificeret i de enkelte Arter, Værdi af Inventar og Redskaber, Bank- og Spare-kassebeholdning, Værdipapirer og kontant Beholdning. Paa Passivsiden skulde opføres Restprioritetsgæld, anden Gæld, Værdi af Aftægtsyndelse kapitaliseret osv. samt som Differencebeløb Nettoformuen.

Ved Hjælp af to Statusopgørelser, for Aarets Begyndelse og Udgang, er man, naar der tages fornødent Hensyn til Konjunktursvingningerne m. m., i Stand til at beregne den indkomstskattepligtige Formuefremgang. For at beregne den skattepligtige Indkomst maa til den saaledes beregnede Formuefremgang lægges Privatforbruget. Den skattepligtige Indtægt er jo i store Træk Formuefremgang + Privatforbrug ÷ Konjunkturstigning + Konjunktur nedgang. Herfra skal naturligvis trækkes f. Eks. modtagen Arv, Livsforsikring m. v., medens der omvendt skal tillægges f. Eks. udbetalte Arveforskud, Udgift ved Grundforbedringer af Ejendommen m. v.

Saaledes kan altsaa Landmændenes Indkomst beregnes, hvis der foreligger nøjagtige Statusopgørelser for en Aarsperiodes Begyndelse og Slutning. Det eneste usikre Punkt i Regnestykket er Privatforbrugets Størrelse. Her er der Plads for Skønnet. Det vilde naturligvis være det heldigste, om Landmændene tillige skulde føre Bog over Privatudgifterne, men jeg tror dog ikke, at det er strængt nødvendigt. De skattelignende Myndigheder paa Landet, jeg tænker her særlig paa Sogneraadene, er i de fleste Tilfælde saa kendt med de enkelte Skatteyderes Forhold, at de kan, eller i hvert Fald burde kunne, anslaa Privatforbruget saa nogenlunde rigtigt. Ved de Instruktions-

møder, vi afholder med Skattemyndighederne omkring i Landet, plejer jeg at henvise dem til at drage Sammenligninger med Tjenestemændenes Privatforbrug. I disse Aar er Lønnen for de lavest lønnede Tjenestemænd paa Landet, f. Eks. Ledvogtere og Landpostbude, vel ca. 3000 Kr. aarligt, hvad de fleste sikkert ogsaa bruger; altsaa Privatforbruget er 3000 Kr. Hvis man skønner, at en Gaardmands Levefod er som en Ledvogters eller et Postbuds, sættes Privatforbruget til 3000 Kr., og er den det dobbelte, sættes den til 6000 Kr. osv. Man kan naturligvis ikke helt nøjagtigt parallelisere Landmandens og Tjenestemandens Privatforbrug, idet Landmanden ikke behøver at ansætte Værdien af egne Produkter til Husholdningen til Detailpris, men til den Pris, han selv kan faa for dem.¹⁾

En Statusopgørelse en Gang om Aaret vil ikke tage lang Tid for den enkelte Landmand. Det er jo ikke her som for Købmændene, hvor der er et Varelager, som skal tælles op, Hylde for Hylde eller Skuffe for Skuffe, eller som for Haandværkerne, hvor et Lager af halv- og helfærdige Varer skal ansættes til Værdi. Den hele Opgørelse kan foretages paa en Timestid eller to. Ved en saadan Foranstaltning vil Landmændene eller i hvert Fald mange af dem faa Interesse for Regnskab og Status og herigennem

¹⁾ I denne Forbindelse vil jeg gøre opmærksom paa, at Landmændene som Regel anslaaer Værdien af deres Privatforbrug alt for lavt, i mange Tilfælde meningsløst lavt. Som jeg senere skal omtale, har Landsoverskatteraadet i det sidste halve Aar foretaget en Undersøgelse af et stort Antal Landbrugeres Indkomst- og Formueansættelser for de senere Aar. Vi har sendt dem et Spørgeskema, hvor de bl. a. skal opgive Privatforbruget, eventuelt skønsmæssigt anslaaet. Ialt har 273 Gaardmænd med Formue mellem 100 000 Kr. og 250 000 Kr. (altsaa Toppen af Gaardmændene) opgivet Privatforbruget. Disse 273 Gaardmænds gennemsnitlige selvangivne Formue pr. 1. Januar 1922 er 136 300 Kr. (den virkelige Formue betydeligt højere). Ejendommenes gennemsnitlige Ejendomsskyld 83 400 Kr. Deres gennemsnitlige Privatforbrug skulde efter deres eget Skøn være 4968 Kr. i 1921. Af de nævnte 273 Gaardmænd ejede 42 Luksusbil, og disses Privatforbrug for 1921 er anslaaet af dem selv til i Gennemsnit 6374 Kroner!

ledes ind paa Bogføringens Vej, og hver enkelt Landmand vil faa et klart Overblik over sin økonomiske Stilling, og om der har været Fremgang eller Tilbagegang i Aarets Løb, hvad der naturligvis vil være af stor Betydning. Og tillige vil Landmændene blive i Stand til saa nogenlunde overfor Skattemyndighederne at kunne dokumentere Indkomstens og Formuens Størrelse. Det vil ogsaa være gavnligt for Staten og for Kommunerne, fordi Skattemyndighederne langt bedre end hidtil vil kunne føre Kontrol med Skatteopgivelsernes Rigtighed, medens det paa den anden Side ogsaa vil være til Gavn for Landmændene, fordi de bliver sikrede mod, at Skatteansættelserne bliver for høje; til Gengæld maa de naturligvis finde sig i, at Ansættelserne heller ikke bliver lavere, end hvad der svarer til den virkelige Indtægt og Formue. Jeg tror ogsaa, at de fleste Landmænd er enige med mig i det heldige ved en saadan Foranstaltning; ved de Møder af Landmænd, hvor jeg har holdt Foredrag i Vinter, og hvor jeg har slaaet til Lyd for en saadan Lov, har Tanken vunden vistnok enstemmig Tilslutning. Hvis man mener, at det er for stort et Skridt at indføre tvungen Statusopgørelse for alle Landmænd, kunde man til at begynde med lade en eventuel Lov herom gælde for Landbrugere, der ejer Ejendomme paa f. Eks. over 10 000 Kroners Ejendomsskyld.

Og saa er der endnu en Ting — sidst men ikke mindst — som taler for, at den tvungne Statusopgørelse i Landbruget vil være heldig eller rettere nødvendig, hvis Skatterne da ikke skal komme til at hvile for ulige paa Befolkningen. Vi har i Landsoverskatteraadets Ligningsafdeling i Løbet af det sidste halve Aar foretaget Undersøgelser af et forholdsvis stort Antal Landmænds, særlig større Gaardmænds, Skatteansættelsers Rigtighed, ligesom vi selvfølgelig ogsaa har foretaget Revisioner af Skatteansættelserne for de øvrige Erhverv for at fordele Smerter saa jævnt som muligt over de forskellige Klasser af

Befolkningen. Ved Revisionen af Landmændenes Skatteansættelser er vi gaaet frem paa den Maade, at der sendes Landmændene et trykt Spørgeskema, hvor der spørges f. Eks. om Privatforbrugets Størrelse (eventuelt skønsmæssigt anslaaet), om de har udbetalt Arveforskud eller modtaget Arv eller Livsforsikring, i hvilke Banker eller Sparekasser de har haft Penge indestaaende i de senere Aar, om der er foretaget Grundforbedringer paa Ejendommen osv., alt sammen Spørgsmaal, der kan besvares af enhver, selv om han ikke har ført Regnskab. Samtidig med, at vi udsender disse Skemaer, anmodes Skatteraadene om at indsende til Ligningsafdelingen de paagældende Skatteyderes Selvangivelses- og Formueskemaer for de senere Aar (paa Formueskemaerne har Skatteyderne hvert Aar specificeret deres Aktiver og Passiver, altsaa ogsaa opgivet, hvor stort et Beløb de hvert Aar havde indestaaende i Banker og Sparekasser). Naar Ligningsafdelingen er kommen i Besiddelse af disse Oplysninger, anmodes Bankerne og Sparekasserne om at give Oplysning om, hvad de paagældende Skatteyderes Indestaaende beløb sig til pr. 1. Januar hvert af de senere Aar. Det viser sig da i de allerfleste Tilfælde, at Landmændene har opgivet for lave Formuebeløb paa de aarlige Selvangivelses- og Formueskemaer og dermed ogsaa for lave Indkomstbeløb, eftersom Indkomstens Størrelse jo som Regel er afhængig af Formuens Størrelse og Formuens Vækst.

Nogen samlet Statistik over Skattebesvigelsernes Omfang haves ikke paa nærværende Tidspunkt, da vi endnu er midt i Undersøgelsen og kun en mindre Del af de ca. 1400 Landmænds Skatteansættelser, som er Genstand for Undersøgelse, er tilendebragt. Det kan dog allerede nu siges, at af de Landmænd, som i Flæng er udpeget til Undersøgelse, har ca. tre Fjerdedele opgivet Formuen og Indkomsten for lavt, mange af dem endog meget for lavt. Eksempelvis skal nævnes, at i en Kommune paa Sjælland har 11 Gaardmænds Skatteansættelser været Genstand for

Undersøgelse. Resultatet var, at 2 af dem var død fornylig, hvorfor disse Sager henlagdes. For 1 er Sagen endnu ikke afsluttet. Tilbage bliver 8 Sager, som er bleven afsluttede paa den Maade, at 2 for at affinde sig med Skattevæsenet tilbød at betale hver indtil 1000 Kr., 2 betalte mellem 1000 og 2000 Kr., en betalte 2500 Kr., en 4000 Kr., en (som er Medlem af Sogneraadet) 18 000 Kr. og en 32 000 Kr. Den sidstnævnte opgav pr. 1. Januar 1918 sit Bank- og Sparekasseindestaaende til 41 000 Kr., medens det virkelige Beløb var 108 633 Kr.; pr. 1. Januar 1922 opgav han 45 000 Kr., medens han havde 149 173 Kr. For 1921 selvangav han Indtægten til 9700 Kr., medens den i Virkeligheden var 28 641 Kr. — Saaledes kunde nævnes mangfoldige Eksempler: En Gaardmand i det sydlige Jylland opgiver Formuen 128 000 Kr. for lavt, en Gaardmand i det nordlige Jylland 88 000 Kr. for lavt, en Gaardmand paa Sjælland 125 000 Kr. for lavt osv. Ialt har Landsoverskatteraadets Ligningsafdeling siden 1. Januar d. A.¹⁾ sendt til Skattedepartementet til endelig Approbation 99 Tilbud fra Landbrugere om Efterbetaling, i mange Tilfælde tillige Bøde, til et samlet Beløb af 508 000 Kr. Heraf er et Tilbud paa 40 000 Kr., 1 paa 35 000 Kr., 2 paa 32 000 Kr., 1 paa 24 000 Kr., 1 paa 20 000 Kr., 6 mellem 10 og 20 000 Kr., 14 mellem 5 og 10 000 Kr. og 73 under 5000 Kr. Men de fleste af Undersøgelserne er som foran nævnt endnu ikke tilendebragte.

Det synes, som om Landmændene undertiden ligefrem har aftalt med hinanden indbyrdes at opgive for lavt. Som Bevis herpaa skal jeg anføre Uddrag²⁾ af et Brev, som Medlem af Landsoverskatteraadet, fhv. Folketingsmand *Carl Hansen*, Holsteinsminde, sendte mig den 6/2 1923. Her omtaler Brevskriveren, at han havde haft

¹⁾ Indtil 30. April 1923.

²⁾ Citeret med Brevskriverens Tilladelse.

Besøg af en Gaardmand, som vi havde anmodet om Oplysninger: „Han var noget opskræmt og nervøs over Udsigten til de frygtelige „10 Gange det besvegne Beløb“ og saa til, at han, der var Medlem af Sogneraadet, vel nu kom til at træde ud af Raadet. — — — Men der var et Forhold, som han omtalte, og som jeg tillægger Betydning. Han skjulte ikke, at det ikke var ham alene, der havde baaret sig galt ad. De, d. v. s. de gode Mænd i N. N. og Omegn, havde ligefrem aftalt i de gode Aar at lægge noget tilside, d. v. s. skjule det for Skattemyndighederne. — — — Jeg tror, at den Egn kunde trænge til at dyrkes lidt nærmere. Men store Guldfisk tror jeg dog ikke, der er —, skønt, derom kan jeg egentlig intet vide.“ En Gaardmand paa Fyn, som tillige er Sogneraadsformand, og som for nylig affandt sig med Skattevæsenet ved at betale 2500 Kr., udtalte, at det var ligesom i Krigen, naar af oprørske Tropper hver 10. Mand blev skudt; „vi er lige skyldige alle sammen, men kun nogle faa bliver hængt op.“

Saaledes kunde jeg nævne mange Eksempler paa, at denne Skattedemoralisation er udbredt i vide Kredse i Landbefolkningen. Det bedste Middel til at komme dette Uvæsen til Livs vil være at indføre den tvungne Statusopgørelse i autoriseret Statusbog. Der vil maaske blive indvendt herimod, at de for lave Formueopgivelser i saa Fald vil blive indført i Statusbogen, ligesom nu paa Selvangivelsesskemaet. Men dette er ikke rigtigt. De bogføringspligtige Næringsdrivende (Handlende, Haandværkere m. fl.) optager jo Status i autoriseret Statusbog. Nu er Forholdet det, at det ganske vist er den almindelige Regel, at de bogføringspligtige, der ikke trænger til Bankkredit, søger at komme saa langt ned med Formuen som muligt; ligesom de selvfølgelig alle søger at knibe det mest mulige paa Indkomsten. De „trykker“ Formuen, hvilket kan gøres paa flere Punkter: Varelageret skrives for kraftigt ned, der afskrives for rigeligt paa In-

ventar og Maskiner, og de udestaaende Fordringers Beløb reduceres. Men alt dette er dog som oftest ikke mere, end det i hvert Fald rent forretningsmæssigt set kan forsvares. De gør derimod ikke det, som Landmændene altsaa i stor Udstrækning gør sig skyldige i, nemlig at skrive for lave Beløb for indestaaende i Banker og Sparekasser. Ganske vist har jeg set enkelte Tilfælde heraf, men det er Undtagelser. De forretningsdrivende véd, hvad de udsætter sig for, hvis de saaledes optager falsk Status. Der er ingen Tvivl om, at det samme vilde blive Tilfældet for Landmændenes Vedkommende, hvis de skal opføre deres Status i en højtidelig autoriseret Statusbog.

Landmændene er i visse Egne blevne noget opskræmte over de Undersøgelser, Landsoverskatteraadet i de senere Maaneder har foretaget, og Følgen heraf er blevet, at de adskillige Steder udtager Penge af Banker og Sparekasser og køber Værdipapirer for dem. Det vil blive uhyre vanskeligt for Skattemyndighederne i Fremtiden at føre en virkelig Kontrol med Selvangivelserne, hvis vi ikke faar den tvungne Statusopgørelse. Papirformuen er jo meget vanskelig at kontrollere, naar Skatteyderne søger at skjule den, og hertil kommer, at Penge ofte indsættes i Banker og Sparekasser paa Børnenes eller paa fingerede Navne, hvorved Kontrollen jo umuliggøres eller i hvert Fald i høj Grad vanskeliggøres. Endvidere er det meget almindeligt, at Penge indsættes paa mange forskellige Konti i mange forskellige Pengeinstitutter, hvorved naturligvis ogsaa Kontrollen vanskeliggøres¹⁾.

Jeg skal afholde mig fra at fremkomme med Kommentarer til det, jeg her har fremdraget. De rent faktiske Forhold er jo ogsaa tilstrækkelig talende. Men jeg vil dog benytte Lejligheden til at udtale Haabet om, at alle gode Kræfter i Samfundet vil bistaa Landsoverskatteraadet

¹⁾ Som et eneste Eksempel herpaa skal nævnes, at en Gaardmand i Vestjylland havde Penge indestaaende i Banker og Sparekasser i Lemvig, Holstebro, Ringkøbing, Ulfborg, Nees, Bøvling og Struer.

i vort Arbejde for at vække og styrke Samfundsfølelsen hos alle Befolkningens Klasser og hjælpe til med at udrydde den Opfattelse, som fra gammel Tid har smittet Folkekarakteren og sat en Plet paa ellers uangribelige Mænds Hæderlighed, den Opfattelse nemlig, at der intet forkasteligt skulde være i at unddrage det offentlige den Skat, som man er pligtig at svare.